

Un 'solc' per a Espriu

Rematada a l'any del poeta

Barcelona és una ciutat que, malgrat tots els seus defectes i l'arrelada mentalitat noucentista en alguns aspectes conservadors de la vida, ha entès que sense modernitat no podia tirar endavant la seva ambició de ciutat universal. A vegades, ha abraçat la modernitat com a medicina, altres ha fet del disseny o la moda una bandera *moderna* i ara aposta per les noves tecnologies digitals sense que algunes qüestions estètiques de fons a l'entorn de la modernitat estiguin resoltes. Però, malgrat això, la ciutat va endavant i ens hem d'enorgullir que se segueixi apostant per la modernitat, com en l'escultura commemorativa que remata les celebracions de l'any Espriu, realitzada per l'artista Frederic Amat als jardinetes que porten el nom del poeta i que ha titulat *Solc*.

L'empremta d'Espriu

La cruïlla del passeig de Gràcia amb la Diagonal ha estat un punt estèticament conflictiu. L'obelisc clavat al mig d'aquesta confluència i conegut com *el llapis* va albergar un monument a la República i després de la Guerra Civil un altre a la Victòria. Ara, l'obelisc, nu, més net de significats ideològics, ha estat el motiu que ha pres Frederic Amat per crear el *Solc* d'homenatge a Salvador Espriu. Una de les lliçons bàsiques de l'escultura moderna és el reconeixement del mateix valor del ple i del buit, i és a partir d'aquest joc tan senzill que Amat ha enfonsat al terra dels jardinetes el volum en negatiu del tronc principal de l'obelisc del passeig de Gràcia a escala real. Ha evitat, així, ocupar en vertical més espai públic i ha creat una metàfora de l'empremta literària de l'escriptor en la història i la cultura catalanes. En aquesta fossa en forma d'obelisc en negatiu també hi podem veure la foscor que li va tocar viure al poeta durant el franquisme. Aquesta constant al·lusió a la mort que trobem en Espriu en frases com "La tristesa del món produeix la mort" o la crítica a la condició humana de l'Espanya de la dictadura a *La pell de brau* són presents en aquest monument que converteix el negatiu de l'obelisc en la metàfora d'un taüt de dimensions gairebé col·lectives.

Polèmiques

Barcelona, ciutat oberta al nou i al vell, com proclamava J.V. Foix, fa conèixer aquest *Solc* amarat de modernitat i sentit plàstic i literari amb un relleu escultòric de Josep Clarà en homenatge a Pompeu Fabra. Llengua i literatura, noucentisme i modernitat, doncs. Davant uns jardinetes on conviuen harmònicament opcions de gust tan oposades, sorprèn la vulgaritat i pobresa de l'article de Pilar Rahola a *La Vanguardia* qualificant d'*abrevadero* l'escultura de Frederic Amat a Espriu i enarborant l'ideal de bellesa del classicisme noucentista com l'única opció estètica possible avui en dia. No sabem de quina tomba estètica ressuscita la senyora Rahola, però sí que hi ha una màxima popular que preservà el *decòrum* noucentista i que deien sovint a casa meua: "Del que no hi entenguís, no en compris ni en venguis." La *civilitat* ha de fer la resta. *

Ni figuració, ni abstracció

Adrián Espinós és un jove pintor amb una proposta artística alliberada de prejudicis d'altres èpoques

Tot i la seva joventut, a Adrián Espinós (Alacant, 1985; viu a Sant Carles de la Ràpita) ja no se l'ha de considerar de cap de les maneres una promesa o un diamant en brut de la pintura actual. El seu treball ha fet una evolució tan ràpida que sembla fet ben bé per un artista de mitja carrera. La històrica saga de galeristes Maragall es va ensumar que el jove Espinós tenia talent i, després d'un parell de col·lectives de molt èxit comercial, li ha muntat la seva primera exposició individual a la Trama. Imprescindible per als amants de la bona pintura, sobretot els que encara creuen en la seva capacitat per suggerir i per sorprendre. Imprescindible per als que veuen en l'art un còmplice dels seus neguits, contradiccions i enigmes existencials.

La pintura d'Espinós, sòlid valor de l'escena barcelonina, ciutat on s'ha format, està impregnada de misteri que, en lloc d'atabalar-nos amb les típiques i tòpiques preguntes sense resposta, ens demana que li fem companyia. És l'únic que ens demana: que ens hi involucrem. Espinós pertany a una generació avançada de pintors que ja no perden el temps a decidir si els convé més fer abstracció o figuració per ser més o menys moderns. Durant bona part del segle XX, molts interessos, i no sempre pròpiament dels artistes i de l'art, han interferit en aquesta decisió. Estem al segle XXI i la pintura ja no té pràcticament

cap focus a sobre i, per tant, es pot defensar amb molta més llibertat i independència. En el cas d'Espinós, el seu potencial d'energia creativa es desplega en els espais de transició de la figuració i de l'abstracció, uns marges confusos i evocadors sobre els quals erigeix un projecte artístic aliat amb qüestions filosòfiques que abracen el sentit i el sense sentit de l'univers.

Espinós pinta sobre i sota un suport de metacrilat tot establint diferents capes i jerarquies de pintura. L'obra, que l'artista aborda com si d'un organisme viu es tractés, tot respectant la seva ànima autònoma, se'ns presenta amb diferents pells i profunditats. Espinós juga amb els conceptes opac i transparent com a metàfora d'ordinari i d'extraordinari, de mort i de vida, de presència i d'absència, de tradició (la de la pintura i els seus límits) i contemporaneïtat (la nova dimensió tecnològica de la pantalla, omnipresent en la nostra quotidianitat). En una mateixa peça és capaç de juxtaposar el més simple amb el més complex, el concepte amb la matèria, una atmosfera agressiva amb una de serena, un moviment bruscat amb una quietud paralitzant. Un joc i un xoc de contraris que afloren en unes obres molt incisives amb la nostra percepció esbiaixada i poc crítica de la realitat i de la virtualitat. *

Nova pintura

Adrián Espinós és un exponent, però no l'únic, de la nova fornada de joves pintors de l'escena barcelonina que han emergit els darrers temps amb noves idees i amb noves maneres de fer i d'entendre el mitjà.

Adrián Espinós, a la galeria Trama de Barcelona. L'exposició 'Transfiguración' es pot visitar fins al 23 de febrer
ALBERT SALAMÉ